

ÅRSRAPPORT for 2012

fra

Nasjonalt referanselaboratorium for MRSA

Avdeling for medisinsk mikrobiologi, St. Olavs Hospital

Besøksadresse: Erling Skjalgssons gate 1 Postadresse: St. Olavs Hospital, 7006 Trondheim

Fax 725 76415 Epost: mikrobiologi@stolav.no

Bakgrunnsinformasjon

Helse Midt-Norge RHF ved St Olavs Hospital HF ble tildelt nasjonal referansefunksjon for diagnostikk av MRSA i 2005. Oppgaven laboratoriet fikk består i å genotypisk karakterisere og samle alle landets nye isolater av MRSA i et samarbeid med landets medisinsk mikrobiologiske laboratorier.

Siden 2005 har antall MRSA stammer til referanselaboratoriet økt regelmessig. Dagens oppgaver består i tillegg til ovennevnte å bistå NORM i overvåkning av resistens hos norske MRSA isolat, og sammen med Folkehelseinstituttet å beskrive forekomst og spredning av ulike MRSA kloner i det norske samfunnet.

Det samarbeides med veterinærinstituttet om typing og vurdering av husdyrassosierte MRSA stammer.

Det deltas i et Nordisk MRSA samarbeid om kvalitetskontroll, web presentasjon av data og faglig utveksling. I tillegg deltar referanselaboratoriet i et Europeisk samarbeid for epidemiologisk kartlegging av invasive MRSA og MSSA stammer, faglig oppdatering og metodeutveksling.

Identifisering og verifisering av innsendte isolater

Referanselaboratoriet utfører verifisering med PCR av *mecA*¹ og *spa*² av alle innsendte isolater. Isolater som er negative med *mecA* PCR undersøkes med *mecC*³ PCR.

Dersom *spa* PCR er negativ undersøkes isolatet med *nuc*⁴ PCR.

Isolatene såes ut på blodskål. MIC testing for oxacillin og cefoxitin gjøres ved behov, sammen med eventuell utsæd på kromogent medie ut fra funn i ovennevnte undersøkelser og opplysninger gitt fra innsender. Supplerende identifiserings /eller karakteriserings metoder som MaldiTof, tuf PCR, sa442 PCR og *mecA* og *spa* typing med alternative primere benyttes i noen tilfeller ved behov.

Detaljkarakterisering

Spatyping og PVL PCR gjøres rutinemessig på alle isolater. MLST⁵ blir utført ved behov for ytterligere karakterisering.

Resistensundersøkelser

Alle tilsendte MRSA isolater har blitt testet for følgende utvalg av antibiotika i 2012 i henhold til Eucasts lappediffusjosmetode.:

Cefoxitin, Erytromycin, Klindamycin, Gentamycin, Trimetoprim-Sulfa, Tetracyclin, Fucidin, Mupirocin, Norfloxacin, Rifampicin, Quinupristin-dalfopristin og Linezolid.

Stammebanketablering

Laboratoriet etablerte en stammebank i 2005 som ble komplett fra 2008. Alle mottatte stammer arkiveres i denne stammebanken.

Stammebanken er etablert i henhold til mandat gitt fra helse og omsorgsdepartementet i forbindelse med tildeling av referansefunksjonen (rundskriv nr. I-14/2005)

Kvalitetskontroll

Metodebeskrivelser er utarbeidet i avdelingens kvalitetssystem (EQS). Avdeling for Medisinsk Mikrobiologi ble i 2011 akkreditert av Norsk Akkreditering. Referanselaboratoriet inngår i denne akkrediteringen. Et samarbeid mellom de nordiske MRSA referanselaboratorier ble opprettet i 2011 med mål om å få kvalitetssikret felles metoder. Dette er også et ledd i å tilfredsstille kravene fra Norsk Akkreditering i forhold til eksterne kvalitetskontroll.

Metodeutvikling og forskning

Studier

- Identifying the dominant *S. aureus* clones causing blood stream infections in the European region. Second Structured Survey.

Innsamling og spatyping av invasive MRSA/MSSA -stammer i et samarbeid mellom de europeiske MRSA referanselaboratorier. Fortsatt pågående prosjekt. De fleste mikrobiologiske laboratorier i Norge har levert stammer til studien. (ECDC/09/033).

- Hurtig deteksjon og differensiering av meticillin resistente *Staphylococcus aureus* (MRSA) som enten har *mecA* eller den nye *mecA* homologen *mecA_{LGA251}*.

Bacheloroppgave for bioingeniørstudenter våren 2012.

- Kromagarprosjekt

Testing av 5 ulike kromogene agarer med 200 MRSA stammer med unike genotyper. Prosjektet er ennå ikke avsluttet.

Publikasjoner

Artikler

1. Marstein L et al. MRSA – et økende helseproblem. 2012, Bioingeniøren 3: 11-14
2. Medhus A, Slettemeås JS, marstein L, Larssen KW, Sunde M. MRSA with the novel *mecC* gene variant isolated from a cat suffering from chronic conjunctivitis. JAC 2012;
3. Lund A, .Norström M, Slettemeås JS, Lium B, Sunde M, Marstein L , Jacobsen T. Livestock-associated methicillin-resistant *Staphylococcus aureus* (MRSA) detected for the first time in swine in Norway. NORM/NORM-VET 2011. Usage of antimicrobial agents and occurrence of antimicrobial resistance in Norway. Tromsø/Oslo: National veterinary Institute, University Hospital of North Norway/ Norwegian Institute of Public Health; 2012.
4. Elstrøm P, Jacobsen T, Larssen KW, Marstein L, Kilnes A, Snøsen H, Gran FW. MRSA infections in humans in Norway 2010. NORM/NORM –VET 2011. Usage of antimicrobial agents and occurrence of antimicrobial resistance in Norway. Tromsø/ Oslo: National veterinary Institute, University Hospital of North Norway/ Norwegian Institute of Public Health; 2012.

Postere

1. Larssen KW et al. Påvisning av MRSA med kromogene medier. Detekteres alle "norske" genotyper av MRSA? Poster nr 37 på FHI årskonferanse, 6-7 januar 2012.

Foredrag

- MRSA - surveillance and prevention
Lillian Marstein. Seminar: Antibiotic resistance- the fastest arms race of our time?
Biologer uten grenser, NTNU, 1. mars 2012
- *MecC* (nomenklatur, forekomst, konsekvens for diagnostikk).
Kjersti Wik Larssen. Innlegg på AFA møte 30.08.12
- Ceftaroline- et nytt MRSA cefalosporin.
Kjersti Wik Larssen. Innlegg på AFA møte 30.08.12.
- Metoder for MRSA screening.
Kjersti Wik Larssen. Innlegg på strategimøte i bakteriologi 02.11.2012.
- Meticillinresistens hos stafylokokker
- Kjersti Wik Larssen. Foredrag: Kurs om antimikrobielle resistensmekanismer, metoder for påvisning, tolkning og klinisk betydning i Tromsø 08.11.2012. (TØ-26705)

Kurs / konferanser / møter

1. Arrangør av møtet "Nordic Collaboration on mapping of MRSA".
9. - 10. februar 2012, St. Olavs Hospital, Trondheim
2. The 15th International Symposium on Staphylococci and Staphylococcal Infections
26. – 30. august 2012, Lyon, France.

Rapportering

Resultat av analyser og typing rapporteres fortløpende til innsenderlaboratorium og årsrapport sendes Folkehelseinstituttet. Det vil også bli lagt ut en rapport på avdelingens hjemmesider (<http://www.stolav.no/mikrobiologi>).

I samarbeid med Folkehelseinstituttet blir det laget en rapport som publiseres i NORM/NORM-VET hver år.

Informasjon og tilbakemelding

Informasjon om prosedyrer og kontaktinformasjon ligger på avdelingens hjemmesider. Forskningsresultater, postere og linker til artikler vil etter hvert også publiseres her.

Kommentarer til funn

Referanselaboratoriet mottok i 2012 totalt 1360 stammer fra 1222 pasienter. 1215 MRSA-stammer var fra unike pasienter og 23 var MSSA. 11 av MSSA-stammene ble undersøkt i forhold til ny *mec*-variant, *mecC*. Den nye *mec*-varianten ble påvist i til sammen 3 MRSA-isolater i 2012, hvorav en var veterinærstamme.

MRSA CC398 relatert til dyrebesetninger ble funnet i 7 humane isolater i 2012 (spatype t034, t011, t899 og t5488).

Det ble funnet 233 ulike spa-typer i 2012 hvorav 37 ble funnet < 5 ganger.

De 5 hyppigste spa-typer var t002 (10,9%), t019 (10,3%), t008 (6,5%), t223 (4,1%) og t127 (4,1%).

Fylke	Totalt 2012
Østfold	45
Akershus	155
Oslo	291
Hedmark	14
Oppland	36
Buskerud	73
Vestfold	51
Telemark	29
Aust-Agder	22
Vest-Agder	44
Rogaland	79
Hordaland	116
Sogn og Fjordane	32
Møre og Romsdal	61
Sør-Trøndelag	57
Nord-Trøndelag	25
Nordland	37
Troms	36
Finmark	12
Totalt	1215

Referanser

1. Identification of methicillin-resistant strains of staphylococci by PCR. Murakami et.al. 1991 J. Clin. Microb. 29:2240-2244.
2. <http://www.seqnet.org/downloads.html>
3. Methicillin-resistant Staphylococcus aureus with a novel *mecA* homologue in human and bovine populations in the UK and Denmark: a descriptive study Garcia-Alvarez L. et.al. Lancet Infect Dis. 2011 Aug;11(8):595-603. doi: 10.1016/S1473-3099(11)70126-8.
4. Detection of Staph. aureus by PCR amplification of the nuc gene. Brakstad et. al. 1992 J. Clin. Microb. 30:1654-1660.
5. Multilocus sequence typing for characterization of methicillin-resistant and methicillin-susceptible clones of Staphylococcus aureus. Enright MC, Day NP, Davies CE, Peacock SJ, Spratt BG. J Clin Microbiol. 2000 Mar;38 (3):1008-15.